

Жолобківський НВК

Урок літературного читання в 4 класі «Знай і шануй державні символи України»

Підготувала

Вчитель початкових класів

Трилевська С.П.

2016 рік

Тема. Знай і шануй державні символи України!

Дмитро Павличко. Наш прапор.

Наталка Поклад. Гімн.

Стаття про герб України.

Мета: ознайомити учнів з віршами Дмитра Павличка «Наш прапор» та Наталки Поклад «Гімн»; удосконалювати навички виразного свідомого читання поетичних творів; розширити знання учнів про національну символіку; сприяти формуванню національної свідомості учнів; виховувати патріотизм, розуміння своєї причетності до долі України.

Обладнання: слайди, наочний матеріал, індивідуальні картки, ІКТ, Конституція України.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Пролунав уже дзвінок, починається урок.
Працюватимем старанно, щоб почути у кінці,
Що у нашій 4 класі діти – просто молодці!
Є у нас предмет чудовий з літературного читання,
Ласкаво просимо ми Вас сьогодні на урок до нас!

Слайд №1

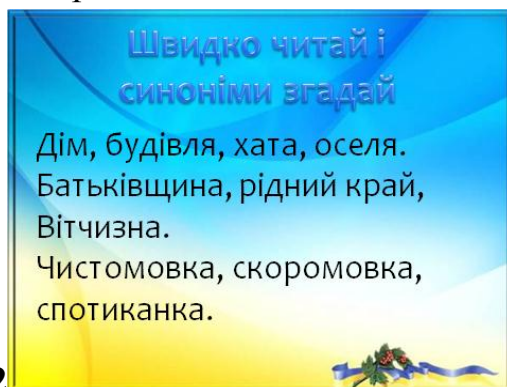

Гра «Мікрофон»

- Урок читання у нас завжди ...? (цікавий, радісний, загадковий, навчальний, змістовний, і, звичайно, продуктивний)
- Я сподіваюсь, що урок буде саме таким.

II. МОВЛЕННЄВА РОЗМИНКА

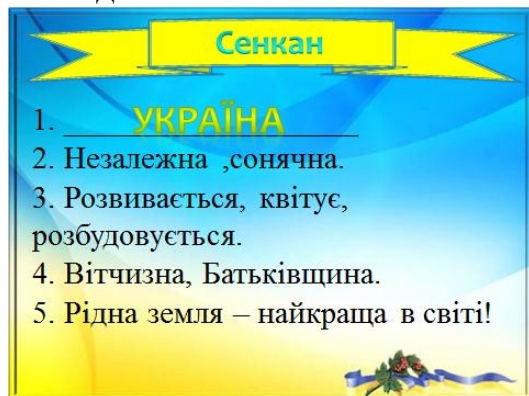
1. Словникова робота

Слайд №2

2 Відновлення сенкану

Слайд №3

На дошці записаний сенкан, в якому не вистачає першого рядка.

- Прочитайте мовчки і назвіть пропущене слово.
- Прочитати відновлений сенкан.

3. Робота над скоромовкою

Слайд №4

Гра «Дощик»

Діти читають хором.

- Накрапає дощ (тихо).
- Дощ пускається сильніше (голосніше).
- Злива (голосно).
- Дощ слабшає (тихіше).
- Дощ припинився (читання припиняється).

4. Гра «Доповни прислів'я»

Слайд №5

Слайд №6

Виконуючи роботу, не забувайте зберігати зір

5. Гімнастика для очей

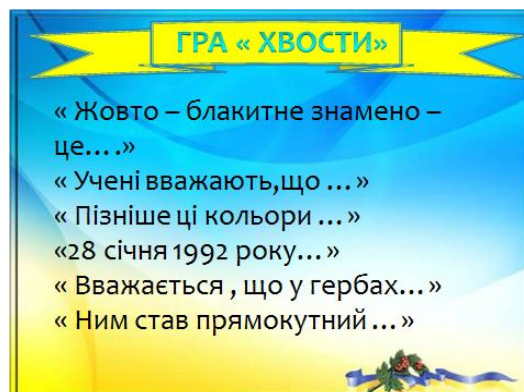
Слайд №7

III. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

- Перевіряємо домашнє завдання. Над чим ви працювали вдома?
 - Гра «Хвости». Знайдіть і дочитайте речення.

Слайд №8

- Тестування (на індивідуальних картках)

1. Цей твір за жанром є:

в) статтею.

а) оповіданням;

б) казкою;

2. Жовто-блакитне знамено — це:

- а) національний символ держави;
- б) емблема держави;
- в) народний символ держави

3. Захопити стяг ворога означало отримати:

- а) поразку;
- б) перемогу;
- в) перевагу.

4. Прапори виготовляють, як правило, відповідно до кольорів:

- а) квітів-символів;
- б) національного одягу;

○ Взаємоперевірка.

Відповіді: 1в; 2а; 3б; 4в; 5б; 6а.

в) герба.

5. Державний Прапор України має такі кольори:

- а) синій та білий;
- б) синій та жовтий;
- в) жовтий та сірий.

6. Верховна Рада ухвалила постанову про Державний Прапор України:

- а) 28 січня 1992 року;
- б) 24 серпня 1991 року;
- в) 28 червня 1991 року.

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

Красивий, щедрий рідний край,
І мова наша солов'їна.
Люби, шануй, оберігай
Усе, що зветься... (Україна).

Сьогодні на уроці ми будемо працювати під таким девізом:

Слайд №9

Слайд №10

— Україна — наша найдорожча і найрідніша земля, наша Батьківщина.

Україна — це отча земля, рідний край, де ви народилися. Широкі чарівні простори, прекрасні села й міста.

Україна — не тільки країна, це і держава. Вона має свою Конституцію, тобто правила, за якими живуть її люди — українці.

Любі діти, ми — нащадки славетного українського минулого, творці нової історії своєї держави. Тому зрозуміло, чому останнім часом ми все частіше звертаємося до витоків нашої української духовності, прагнемо стати учасниками відродження національної культури та історії. Герб, Прапор і Гімн — це три основні національні символи України, що мають давню й цікаву історію.

— Але сьогодні темою нашої розмови стануть прапор, гімн і герб

«Цікаво знати». (розповідь легенди)

Слайд №11

Існує легенда, що давно-давно жила колись жінка. І було у неї три сини. Росли сини чесними, сміливими, дуже любили свою матусю, готові були

віддати за неї своє життя. Попідросали і вирішили піти у світ прославляти свою матір.

Вирушив у дорогу найстарший син. Мати на згадку подарувала йому золоту корону з трьома промінцями. Пішов син між люди. І за трипроменеву корону, яка зігрівала людей і вела вперед, показувала шлях до кращого життя, дали першому синові ім'я Тризуб.

Настала черга середнього сина. Йому мати в дорогу подарувала жовто-блакитний одяг. Своїми звитяжними справами прославляв він свою матір. Одержав середній син ім'я Прапор.

А там, де був наймолодший син, завжди лунала дзвінкоголоса пісня. Адже мама своєму наймолодшому синові подарувала соловейків голос. І одержав син за свій джерельний голос, величний спів ім'я Гімн.

І з того часу йдуть поруч три брати — Тризуб, Прапор, Гімн та прославляють рідну неньку

Читання статті Конституції.

— Знайдіть в Конституції статтю 20 і прочитайте її мовчки. Що у ній декларується? Що є Державними символами України?

— На сьогоднішньому уроці ви дізнаєтесь, як описані наші символи у поезіях Дмитра Павличка і Наталки Поклад.

V. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1.Гра «Пройди лабіринт – прочитай назву вірша» Д.Павличка - українського поета.

ш а п

 а р о

н п р

- Що вам відомо про поета?

Слайд№12

2. Робота над віршем Дмитра Павличка «Наш прапор»

1) Виразне читання вірша вчителем.

- Чи сподобався вам вірш?
- Які почуття він у вас викликав? (Робота з таблицею почуттів)
- Що ви уявляли, слухаючи його?

2) Робота в парах.

Підготовка до виразного читання вірша

- З якою інтонацією, у якому темпі будете читати вірш?

3). Виразне читання вірша «Я тобі, ти мені»

Діти читають напівголосно. Один учень – перший рядок, а другий – наступний, і так до кінця вірша.

- Які рядки вірша виділите голосом при читанні?

4) Конкурс на краще виразне читання вірша.

5) Аналіз змісту вірша з елементами вибіркового читання.

- Що описує автор у вірші?
- Як пояснює кольори прапора?
- Зачитайте порівняння. З якою метою їх ужито?
- Зачитайте вирази, вжиті в переносному значенні.

6) Гра «Добери риму».

Слайд №13

6) Цікаво знати!

Слайд №14

— Слово «прапор» у перекладі з грецької означає «горіти, спалювати».

Скільки на землі країн, стільки і прапорів. І всі вони різні: одноколірові, багатокольорові, з візерунками, смугами, зірками, хрестами тощо. Кожний знак або символ на прапорі має своє значення. Кожний прапор має свою історію.

Як кожний вільний народ, ми, українці, маємо свій прапор. Його ще називають хоругвою, або знаменом. Історія розповідає, що ще великий князь Олег на честь перемоги над Візантією велів вивісити знамена. А князь Володимир вже водив свою бойову дружину на ворогів під хоругвами, у тому числі й синьо-жовтими.

Жовто-блакитні кольори символізували Київську Державу ще до хрещення Русі.

Прапор — державний символ,
Він є в кожній державі:
Це для всіх — ознака сили,
Це для всіх — ознака слави.
Синьо-жовтий прапор маєм:
Синє — небо, жовте — жито;
Прапор свій оберігаємо,

Він — святковий, знають діти.
Прапор свій здіймаєм гордо,
Ми з ним дужі і єдині,
Ми навіки вже — народом
Українським, в Україні.

— Сьогодні Державний прапор постійно майорить на будинках Верховної Ради України, Кабінету міністрів України, місцевих рад народних депутатів; у святкові дні — на будинках міністерств і відомств, інших державних і громадських організацій, установ та закладів.

— Синьо-жовтий Державний прапор України піднімається при відкритті міжнародних конференцій, під час офіційних церемоній, при врученні міжнародних спортивних призів. Він — символ міцності й незалежності держави України

. Прапор завжди був святиною. З прапором захищалися від ворога козаки. Ганьбою та поразкою вважалась втрата знамена. І сьогодні прапор держави піднімають, коли нагороджують переможців спортивних змагань, під час урочистостей. З синьо-жовтим прапором сучасні герої боронять рідну землю від окупантів. Синій колір символізує чисте мирне небо, жовтий – безкрайні лани золотої пшениці та сонце, без яких не було б життя.

3. Фізкультхвилинка

Хто там, хто там вже втомився,
І додолу нахилився?
Треба дружно всім нам встати,
Фізкультпаузу почати. (під музичний супровід)

4. Опрацювання вірша Наталки Поклад «Гімн»

1) Вступна бесіда.

Коли звучить він — всі встають,
До серця руку прикладають,
І вголос, й подумки співають,
І Україну прославляють. (Гімн)

Слайд №15 (звучить гімн)

— Гімн — це урочиста головна пісня, яка ушляхетнює Україну, є її символом державності і національної єдності.

Державним Гімном нашої Батьківщини є музична редакція пісні-гімну «Ще не вмерла України...». Слова написав у 1862 році поет, етнограф Павло Чубинський. Музику до вірша створив композитор Михайло Вербицький. Мелодія гімну звучить під час урочистих заходів, відзначення державних свят, демонстрацій, військових парадів, ушанування переможців на міжнародних спортивних змаганнях.

2) Виразне читання вірша вчителем.

— Чи сподобався вам вірш?

— Який він за настроєм?

3) Гра «Бджілки».

(Самостійне напівголосне читання вірша учнями. Підготовка до виразного читання вірша)

— У якому темпі, з якою інтонацією читатимете вірш?

— Знайдіть рядки, які слід виділити під час читання.

4) Конкурс на краще виразне читання вірша.

5) Аналіз змісту вірша.

— Що автор говорить про слова гімну? про мелодію?

— Якими словами підкреслює, що гімн об'єднує український народ?

— До чого закликають слова гімну?

5. Опрацювання статті про герб

1) Гра «Рибки».

Самостійне мовчазне читання статті учнями

— Коли і ким було затверджено Державний Герб України?

19 лютого 1992 року Верховна Рада України затвердила як **малий Державний герб України золотий тризуб на синьому полі.**

Коли образ тризуба з'явився в наших предків, однозначної відповіді історики не мають, бо цей час дуже віддалений від нас. Є різні легенди і тлумачення щодо цього. Наприклад, що це образ дерева життя, оберіг, образ божественного птаха, символ єднання, мудрості, знання і любові.

Усе це підтверджує глибоке історичне коріння українського народу

2) Цікаво знати! Слайди №16-17

— Що таке герб?

Герб — це пізнавальний знак-картинка. Герби бувають різні й свідчать про те, чим славна держава. Зараз герби зображають на прапорах, грошах, печатках.. Український народ має герб-тризуб. Це дуже старовинний знак. Багато століть тому запровадив його в Україні київський князь Володимир Мономах. Уважне око легко розпізнає у гербі слово воля, бо саме волю виборювали наші предки для свого народу. У складі слова «тризуб» є число три. Це число завжди вважали чарівним. Наші давні предки вважали, що тризуб (*трійця*) відображає триєдність сили, яка створила світ і життя у ньому:

Вогонь — Вода — Життя

Батько — Мати — Дитя

Мудрість — Краса — Розум

У християнській релігії цей знак пояснюють ще й так: Бог-Отець — Бог-Дух Святий — Бог-Син.

Слайд №18

ГЕРБ

Великий Державний Герб України встановлюється з урахуванням малого Державного Герба України та герба Війська Запорізького законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України).

Стаття 20 розділу I Конституції України

Наш герб – тризуб.
Це воля, слава й сила.
Наш герб – тризуб.
Недоля нас косила.
Та ми зросли, ми є,
Ми завжди будем,
Добро і пісню несемо ми людям.

Н. Поклад

VI. ПІДСУМОК УРОКУ Слайд №19

Гра «Мікрофон»

Які твори ви читали сьогодні?

Які вони за жанром?

Що ви дізналися про історію нашого Державного Прапора? Що символізують його кольори?

Як треба ставитись до державних символів України? Про що з прочитаного ти вже знав? Про що на уроці ти почув вперше?

Прочитайте вислів і запам'ятайте.

«Знай і шануй державні символи України!»

Свої національні символи люди повинні шанувати і берегти. Про це записано у ст. 65 Конституції України:

"Захист Вітчизни, її незалежності та територіальної цілісності, шанування її державних символів є обов'язком громадян України"

— Розмову про Україну та про її символи можна вести без кінця-краю, бо така багата і щедра наша земля, така славна її історія. Хочу, щоб кожен із вас запам'ятав те, про що ми говорили сьогодні. Любіть свою землю, вивчайте, знайте і поважайте її символи, не давайте нікому скривдити її. Отож, будьте патріотами, шануйте святині своєї держави, пам'ятайте, що за право мати

власні символи — герб, прапор, гімн — наш народ заплатив мільйонами людських життів, відданих «за Україну, за її волю, за честь і славу, за народ.

○ **Оцінювання** Слайд №20

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вивчити напам'ять вірш Дмитра Павличка «Наш прапор» (с. 58).

Будьте дослідниками! Дізнайтеся, чи має герб ваше село, Що на ньому зображено?

Слайд №21

